

concerto
BUDAPEST

© Emmer László

A KÉKSZAKÁLLÚ HERCEG VÁRA

2018. MÁJUS 19. / 20. 19.30

ZENEAKADÉMIA
NAGYTEREM

BACH

III. (G-dúr) Brandenburgi verseny, BWV 1048

1. [*Allegro*] 2. *Adagio* 3. *Allegro*

BARTÓK

Zene húros hangszerekre, ütőkre és cselesztára, BB 114

1. *Andante tranquillo* 2. *Allegro* 3. *Adagio* 4. *Allegro molto*

– szünet –

BARTÓK

A kékszakállú herceg vára

Közreműködnek: **Rost Andrea** – szoprán

Sebestyén Miklós – basszbariton

Concerto Budapest

Vezényel: **Keller András**

KELLER ANDRÁS és a CONCERTO BUDAPEST

A Concerto Budapest Magyarország egyik vezető nagyzenekara, történelmi múlttal és a fiatal zenészek dinamizmusával. Nagyívű műsorszerkesztésével elkötelezetten képviseli a progresszív és sokszínű, egyedülálló repertoárt, mely a közkedvelt mesterművektől a legújabb, XXI. századi kortárs darabokig terjed. Vendégei olyan világhírű művészek, mint Gidon Kremer, Gennagyij Rozsgyesztvenszkij, Jevgenyij Koroljov, Boris Berezovsky, Isabelle Faust vagy Sir James Galway. Művészeti igazgatója 2007 óta a Liszt- és Bartók–Pásztory-díjas, érdemes művész, Keller András, a Keller Quartet alapítója. A világszerte elismert hegedűművész, karmester 2016-tól a prominens, londoni Guildhall School of Music and Drama hegedűprofesszora.

ROST ANDREA

A nyolcvanas évek végén az Operaház ösztöndíjasaként debütált Gounod *Rómeó és Júliá*jának női címszerepében, és Rost Andrea karrierje innen valóságos villámrajtot vett. 1991-ben már a bécsi Staatsoper magánénekesé lett, s az elkövetkező években meghódította a világ mindahány nagy operaházát, olyan karmesterekkel együtt dolgozva, mint Riccardo Muti, Claudio Abbado vagy Solti György. A dal- és oratóriuménekesként is ünnepest, lemezeken során megcsodálható hangú szoprán mindeközben a magyar közönségnek is közeli ismerőse maradt, s az utóbbi években több új szerepében (Cso-cso-szán, Tosca, a *Faust* Margitja stb.) is itthon mutatkozott be először. Az énekesnő kitüntetéseit és egyéb szakmai és állami elismeréseit szinte lehetetlenség lenne hiánytalanul felsorolni, így többek közt Kossuth-, Liszt- és Prima Primissima-díjas, érdemes művész és Budapest díszpolgára.

SEBESTYÉN MIKLÓS

Az 1979-es születésű basszbariton a Zürichi Zeneművészeti Főiskolán Polgár László tanítványa volt, majd 2009-ben a müncheni testvérintézményben szerezte meg mesterfokú diplomáját. A 2010-es bécsi Belvedere Énekversenyen elért sikere (3. helyezés) meredeken emelkedő pályára állította Sebestyén Miklós karrierjét: két évvel később már a New York-i Metropolitan Opera színpadán debütált, 2015-ben pedig a milánói Scala következett. Eddigi pályafutása során olyan művészekkel került munkakapcsolatba, mint Fabio Luisi, Lorin Maazel, Riccardo Chailly és Fischer Ádám, vagy a rendező Kasper Holten és Peter Konwitschny. A Magyar Állami Operaházban 2011-ben, a Müpa-beli Budapesti Wagner-napok rendezvénysorozatán 2013-ban lépett fel először.

Johann Sebastian BACH III. (G-dúr) brandenburi verseny

Nem egy időben születtek, más-más a hangszer-összeállításuk, a concerto-forma bachi fejlődésének változatos fázisait képviselik, az utókor köztudatában mégis örök időkre zárt ciklust alkotnak majd azok a kompozíciók, melyeket Bach 1721-ben Christian Ludwig brandenburi őrgróf számára korábbi műveiből összeválogatott és tiszteletteljes ajánlással látott el. A sorozat harmadik darabja alighanem jóval korábban, talán még 1714 előtt keletkezett, mindenesetre a három hegedűt, három brácsát, három csellót, egy bőgőt, valamint csembalót igénylő concerto a műfaj Vivaldi előtti formáját képviseli. Meglepő, és a korabeli itáliai versenyművektől – de Bach többi hasonló művétől is – elütő megoldás, hogy a concerto jószerint csak két gyors tételből áll, a kettő között egyetlen ütemnyi Adagio átmenetével – igaz, az előadói gyakorlatban e kétakkordnyi Adagiót olykor némi rögtönzött kadenciával szokás kicifrázni csembalón vagy szólóhegedűn.

BARTÓK Béla Zene húros hangszerekre, ütőkre és cselesztára

„...egy húros és ütőhangszerekre írt műre gondolok (vagyis a vonósokon kívül még zongorára, celestára, hárfára, xilofonra és ütőhangszerekre); feltételezem, hogy ezek kezelése semmiféle nehézségbe nem ütközik” – 1936 júniusában így körvonalazta majdani művét Bartók Béla, amikor készséggel ígért mondott a svájci karnagy és mecénás, Paul Sacher felkérésére, aki együttese, a Bázeli Kamarazenekar 10 éves jubileumára kívánt új kompozíciót rendelni a magyar mestertől. A Bázelen az 1937. január 21-i ünnepi hangversenyen felhangzó kompozíció puritán műfaji megjelölése jórészt a szimfónia elnevezéstől való szerzői idegenkedésnek köszönhető. Bartók különleges, sztereofón hangzásképet megteremtő zenekari ültetésmódot igényelt a *Zene* megszólaltatásához. A mű az első tétel „meglehetősen szigorúan kezelt fúgafajtájától” a finálé táncfűzeréig eljutva, Tallián Tibor emelkedett megfogalmazását idézve: „összegzi és átszellemiti az életmű korábbi típusait, és nyugodt fenséggel tárja fel az évtized eszmei-zenei alap gondolatát. Olyan tökélyben lebeg, amelyet a legnagyobbak is csak ritkán érnek el; ezért nem lehet csodálni, hogy sokan már annak idején s azóta is misztikusnak érezték benső rendjét.”

BARTÓK Béla A kékszakállú herceg vára

„...elmennék a Kékszakállú próbáira; elmennék a Kékszakállú előadására! Most már tudom, hogy soha az életben nem fogom meghallani. - Kérted, hogy játsszam elő neked - - - attól félek, hogy nem bírnám végigjátszani. De azért mégis megpróbálom egyszer, legalább együtt sirathatjuk.” Valamikor 1915 elején írta le ezeket az elkeseredett sorokat Bartók Béla a feleségének, Ziegler Mártának küldött egyik levelében, s a megfogalmazásból nemcsak a zeneszerző egyetlen operája körüli jogos bánata, de kicsit még a Kékszakállú férfi-nő problematikája is kihallatszik. Az 1911 márciusa és szeptembere között megkomponált (s utóbb még több változtatáson átesett) egyfelvonásos, a Balázs Béla szimbolista színi balladájára szerzett opera, *A kékszakállú herceg vára* Bartók líraian személyes ügye – és drámaian személyes kudarca volt még ekkoriban. A Lipótvárosi Kaszinó operapályázatán ugyanis előadhatatlanként utasították el e művet, amely szóban és zenében egyszerre hirdeti az ősi, közös művészet és a modern, szélsőséges individualizmus szellemiségét. A visszautasított Bartók előtt az Operaház (és egyúttal a Nemzeti Színház) korabeli, újjító szellemű intendánsa, a sokféle tehetséggel megáldott arisztokrata, Bánffy Miklós gróf nyitotta meg az Andrássy úti Ybl-palota kapuját. Először 1917-ben *A fából faragott királyfi* című táncjáték került színre az Operaházban (Bánffy jelmezeivel és a zenekari többletpróbák saját zsebből való honorálásával), majd 1918. május 24-én, tehát szinte napra pontosan száz esztendeje, *A kékszakállú herceg vára* ősbemutatóját is megrendezték ugyanott. Bartók egyfelvonásosa akkor még nem aratott igazi közönségsikert, de a férfilelek magányát középpontba állító darab az eltelt száz év során a XX. századi egyetlen operairodalom egyik alapművévé, s nem melleleg a legismertebb magyar operává lett.

Szöveg: László Ferenc

2018. MÁJUS 19. SZOMBAT 22.00
Zeneakadémia

PREMIER III.

VIDOVSKY LÁSZLÓ

BREAK – ősbemutató

Közreműködnek: **Bábel Klára** – hárfa,

Dzsanda Vitalij – marimba, vibrafon

Concerto Budapest

Vezényel: **Keller András**

A Concerto Budapest PREMIER sorozata, egy-egy koncert után 22.00 órai kezdéssel mutat be eddig soha nem hallott műveket. A PREMIER koncertek után egy kellemes beszélgetésen ismerheti meg a közönség alaposabban a művet és az alkotóját. Keller András vezényletével és egy egészen friss, 2017-ben elkészült kompozíció bemutatójával zárul a Concerto Budapest későesti Premier sorozata. Vidovszky László nagyzenekarra szerzett, *Break* című alkotása szólal majd meg ezúttal, a magyarországi experimentális zene első számú alkotói műhelyében, a budapesti Új Zenei Stúdióban annak idején meghatározó szerepet játszott alkotó zeneszerzői világának legújabb darabját feltárva a fölfedezésre kész hallgatóság előtt. Az 1944-ben született, ma Pécsen él és ott is tanító mester új műve annál is érdekesebbnek ígérkezik, hiszen Vidovszky László kísérletező kedve töretlen.

Ma is jellemzi őt az a hajtóerő, amit egy interjúban még két évtizede így fogalmazott meg: „...a felfedezésnek az a kényszere, amiről Heisenberg beszél Kolumbusz útjával példálózva: az igazi lépés nem az, hogy valaki elhatározza, hogy Nyugat felé jut el Indiába, hanem az, hogy amikor már elfogy a készleteinek a fele, akkor nem fordul vissza, hanem tovább megy, pedig nem tudja, hogy hova megy tovább. Azok a lehetőségek, amelyek a zenei tanulmányaim során ilyen pillanatokhoz juttattak, mindig nagy erővel vonzottak.”

A koncert után Tóth Endre moderátor vezetésével közös beszélgetésre várjuk az érdeklődőket.

„Bizonyára sokak számára örökké emlékezetes marad a Concerto Budapest Kurtág György 90. születésnapja tiszteletére rendezett hangversenye a Zeneakadémián. Az eleve kivételesnek és ünnepélyesnek indult koncert egy pillanatában ugyanis elszabadult a ház biztonsági rendszere: a tűzjelző sziréna minden ok nélkül megszólalt és hosszú időre hallgathatatlaná tette mindazt, ami a teremben történt. A zenészek és a közönség reakciója a szituációhoz méltón igencsak vegyes volt. A zenekar egy darabig hősiesen játszott tovább, a hallgatók tanácstalanul, vérmérsékletük szerint reagáltak. Egy pillanat alatt leomlott mindaz, ami a hangversenyek világát a külső, köznapi léttől elválasztja, eltűnt a zene védtelensége a mai túlgépesített és automatizált civilizációban. A kétféle hangzás egymást kizáró funkciója – a sziréna monoton, időtlen, ugyanakkor menekülésre készítő szerepe, szemben a zenének csak az idő által megérthető földöntúli világgal – egyfajta furcsa nyugalmi állapotot is teremtett, mint a tornádó közepén megjelenő szélcsend.

Ebben a darabban valamiféle remake formájában igyekeztem feldolgozni ezt a rendkívüli pillanatot.”

Vidovszky László

2018

19 MAY

20 MAY

DUKE BLUEBEARD'S CASTLE

BACH Brandenburg Concerto No.3 in G-major, BWV 1048

BARTÓK Music for Strings, Percussion and Celesta, BB 114
– interval –

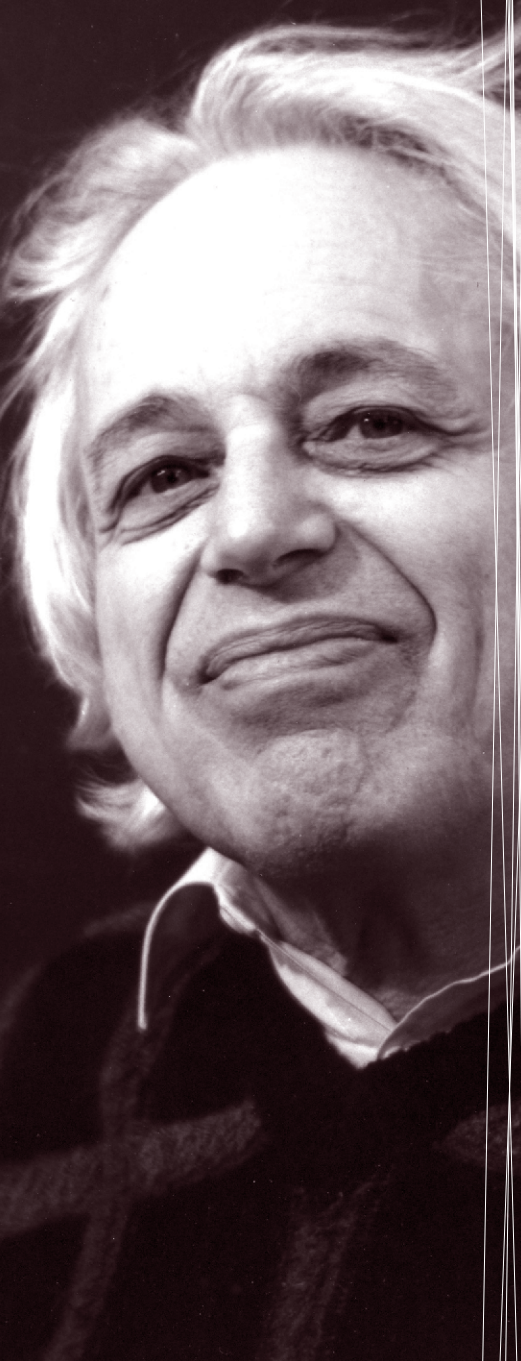
BARTÓK The Duke Bluebeard's Castle, BB 62

Featuring **Andrea Rost** soprano, **Miklós Sebestyén** bass-baritone

Concerto Budapest Symphony Orchestra

Conductor **András Keller**

Bach and Bartók's distant and yet complementary pairing, and not least the fact that the world premiere of *Duke Bluebeard's Castle* took place a century ago almost to the day: these are the features that make these two concerts so special. András Keller and his orchestra get the programme off in fine style with Bach's *Brandenburg Concerto No. 3*. This piece in the series that engenders fanatic respect has a problem that requires resolution: the second movement of the concerto employing (besides the harpsichord) solely strings consists of just two chords. Béla Bartók's Music commissioned by Paul Sacher in 1936 was far from being a breakthrough in its day solely in the area of instrumentalization; these days we listen to it as one of the most important compositions of the 20th century. Bartók's only opera, *Duke Bluebeard's Castle*, was completed in September 1911 but had to wait a further seven years, until 24 May 1918, for its debut in the Hungarian Royal Opera House. The single-act opera produced courtesy of Count Miklós Bánffy, who was blessed with considerable artistic talent and great organizational skills, initially did not win over audiences, but with time the work revolving around the loneliness of the male spirit not only became the best-known Hungarian opera but a genuine hit work as well. For this back-to-back production, international star soprano Andrea Rost from Hungary sings the part of Judith and bass baritone Miklós Sebestyén, who is also a familiar face on the stage of the New York Metropolitan, takes the role of Bluebeard.

A LIGETI ENSEMBLE

BEMUTATKOZÓ

KONCERTJE

LIGETI GYÖRGY

SZÜLETÉSNAJÁN

2018. MÁJUS 28.

HÉTFŐ 19:30

BUDAPEST

MUSIC CENTER

IGOR STRAVINSKY

Fúvósszimfóniák

LIGETI GYÖRGY

Kammerkonzert

Vezényel: Rácz Zoltán

KURTÁG GYÖRGY

Jelek, játékok, üzenetek

Vezeti: Keller András

Közreműködik:

Csalog Gábor

Kaczander Orsolya

Keller András

Klenyán Csaba

Szalai András

Ligeti Ensemble

2018

19 MAY

LATE NIGHT PREMIERE WITH LÁSZLÓ VIDOVSZKY

LÁSZLÓ VIDOVSZKY *Break*

Featuring

Klára Bábel harp

Vitalij Dzsanda marimba, vibraphone

Concerto Budapest Symphony Orchestra

Conductor

András Keller

Concerto Budapest's late evening Premiere series closes under the direction of András Keller and with a performance of a 'fresh out of the box' composition finalized in 2017. The work *Break* composed for full orchestra by László Vidovszky will be performed, in the process uncovering the latest piece of the composer's creative world, who played a key role in the Budapest New Music Studio, the number one workshop for experimental music in Hungary. The latest work by this master born in 1944, who is currently resident and teaching in Pécs in southern Hungary, promises to be all the more interesting because Vidovszky's willingness to experiment remains undiminished. The driving force that he expounded on in an interview 20 years ago is still characteristic of him:

"...the compulsion of discovery about which Heisenberg gave Columbus's travels as an example: the true step into the unknown is not when somebody decides that by going West they will reach India, but rather when half of their provisions have run out and they don't turn back, instead they keep on, not even knowing where they are going. Those possibilities that in the course of my music studies brought me to such moments always particularly attracted me."

CONCERTO NYÁRESTEK

SZABADTÉRI KONCERTEK

A PESTI VÁRMEGYEHÁZA DÍSZUDVARÁN

2018. június 28. / július 5. / július 12. / július 13. 20.00

CONCERTO SUMMER NIGHTS

OPEN-AIR CLASSICAL CONCERTS

IN THE COURTYARD OF PEST COUNTY HALL

28 June / 5 July / 12 July / 13 July 2018 20.00

BACH / VIVALDI / MOZART
HAYDN / SCHUBERT

2018

06.28.

07.05.

07.12.

07.13.

**Concerto
BUDAPEST**
zene szenvedéllyel

www.concertobudapest.hu

